

Historien og ideerne bag opførelsen af Studenternes Hus.

Professor, dr.phil. Søren Sørensen fortæller her om forhistorien, tilblivelsen og indvielsen den 10. oktober 1964 af Studenternes Hus. Søren Sørensen deltog aktivt i arbejdet fra midten af 1950'erne med at få realiseret tankerne med Studenternes Hus. Fra 1962 var han medlem af Studenterhusets designerede bestyrelse, og fra 1964-67 formand for bestyrelsen. Også i forbindelse med husets 25-års jubilæum deltager han aktivt i indsamlingsarbejdet i Studenterhusets Jubilæumsfond.

Tanken om at opføre et studentehus ved Aarhus Universitet opstod allerede i starten af 1950'erne. Det måtte betragtes som en selvfølge for universitetets liv, at der skabtes en passende ramme for studenternes fritidsliv og et hjemsted for deres organisationer. Studenteraktiviteterne havde gennem tiderne givet sig mangfoldige udslag og været af stor betydning ikke blot for universitetet som sådant, men for hele samfundet og meningsdannelsen, så det fra mange sider måtte erkendes som en mangel, at man her i landet alene opfattede universitetet som et sted, hvor der er forelæsninger, øvelser og eksaminer. Aarhus Universitets ledelse, med universitetsbestyrelsens formand, Landsretssagfører Carl Holst-Knudsen i spidsen, gav tydeligt til kende, at universitetet anså planerne om et studentehus til forenings- og fritidssted for værende af så stor vigtighed, at det måtte sidestilles med andre opgaver, som traditionelt ansås for egent-

lige universitetsopgaver. Opførelse af et studentehus ville være en nyskabelse i dansk studenterliv, men i bl.a. USA, England og Sverige havde man allerede i flere år haft velfungerende studentehuse. Befordrende for tanken om et studentehus ved Aarhus Universitet var også, at det skulle sigte på alle studenter i Århus, ikke blot universitetets egne - det vil sige, at huset ikke blot skulle være et samlingssted for Studenterforeningens medlemmer og for de ved universitetet immatrikulerede studenter, hvis officielle organ var Studenterrådet, men planerne gik mere i retning af de svenske »Studenterkår«-huse.

Den 19. december 1953 dannedes »Fonden til opførelse af Studenternes Hus i Århus« ved et samvirke mellem universitetet, Studenterrådet og Studenterforeningen i Århus. I 1955 nedsattes en særlig indsamlingskomité, der skulle skaffe økonomiske midler til

En Plads til det unyttige

Vi skal ikke blot tage Eksaminer, sagde Professor Thøger Nielsen ved Studenterhus-Indvielsen i Aarhus

I absentia indviede administrationschef Vagn Jensen, Undervisningsministeriet, i gaar Studenternes Hus og Aarhus Universitets administrationsbygning. Indvielsen fandt sted i studenternes nye store spisesal i overværelse af tronfølgeren, prinsesse Margrethe, og 500 gæster, der repræsenterede universiteter, studenterorganisationer og dem, der har en andel i husets opførelse, drift og udsmykning.

Universitetets rektor, professor, dr. phil. Erling Hammershaimb op- læste et telegram fra byggeudval- gets formand, administrationschef Vagn Jensen, der opholder sig i Grækenland. I telegrammet, der til- ligger var sendt paa undervisnings- minister K. B. Andersen vegne, blev Studenternes Hus overdraget til hen- holdvis Aarhus Universitet og stu- denterne.

Vagn Jensen haabede, at det smuk- ke byggeri vil komme til at dan- ne rammen om et pulserende og in- spirerende studenteliv. Studenterne har ikke krævet bygningen som en gave, men de har ydet økonomisk udløb- sel for inventaret, hed det i te- legrammet. Studenterne har acceptet

ret, at ansvar og selvstændighed ho- ddes sammen. Studenternes Hus vil indvielsen af byggeriet, som har ko- stet knap 7 mill. kr. og omfatter 6700 kvadratkilometer. Rektor takkede for ad- ministrationsbygningen, der har væ- ret i brug siden januar, og for spise- salen, der blev taget i brug i au- gust. Rektor takkede i øvrigt Aarhus Kommune, som i 1959 frit stillede tre- ningsmulighederne og byggeudval- get, som Vagn Jensen, kontorchef i Bygningen, har bygget ind i arkite- kturen. En særlig tak rettede rektor til universitetets tidligere rektor, pro- fessor dr. phil. H. Deth og professor dr. jur. Thøger Nielsen, der har haft ansvaret for bygningen. Desuden rettede rektor en tak til Statens Kunstfond, der har skænket et maleri af Preben Hornung og et relief i forhallen af Poul Sørensen.

Formanden for Studenterhusets be- styrelse, professor, dr. jur. Thøger Nielsen, overtog huset paa stu- denternes vegne. Professor Thøger Nielsen trækker sig nu ud af bestyrelsen efter i 10 år at have været for vis- selskabschef af projektet. Han sagde:

En nydannelse i Danmark

Der er skabt en helt ny institution, nemlig et studentehus, som er en ny- dannelse her i landet, og endvidere af de nye studentehusbestyrelser og om brugeren til bygningen mar- kerer et vendepunkt med store per- soner.

Hvile og inspiration

Der blev videre talt af overretssag- fører Frants Thøgersen, formand for Studenterforeningen, professor, dr. phil. Søren Sørensen, og formanden for Studenterrådet, Palle Schibye. An- dere, som sagde, at indvielsen var en betydningsfuld markering i uni- versitetets historie.

Studenternes Hus bliver et centrum for studenternes liv, et sted, hvor dagens og morgens begivenheder kan drøftes. Et sted, hvor man kan finde hvile og inspiration til det, der foregår paa den anden side af fæl- les studenters og læreres fælles mø- dedagsorden. En særlig tak til professor Thøger Nielsen. Efter be- styrelsen lever vi i et hus, som dem- skaber.

I aften arrangerede Studenterfor- eningen fest i universitetets aula og om det nye hus ikke kunne rumme, fejlt det til at fejre indvielsen. Val- den sang studentensange i au- laen, og professor Thøger Nielsen talte til Studenterforeningens me- dlemmer.

Ligt

fonden. I december 1959 udarbejdede indsamlingskomiteens ihærdige for- mand, professor, dr.jur. Thøger Niel- sen en »Plan om opførelse af Studen- ternes Hus ved Aarhus Universitet«, hvori han præcist redegjorde for den historiske begrund for studentehus- tanken, for stiftelsen af den oven- nævnte fond, for husplanernes sam- menhæng med universitetets byggepla- ner, for projekteringsarbejdet, for fi- nancieringsplan og fremtidige drifts- problemer, og for bestyrelsen af husets anlæggende.

I april 1959 besluttede Århus Kommu- ne at stille en grund til rådighed for op- førelsen af et studentehus. Indsam- lingsarbejdet fortsatte støt og i 1963 havde Fonden et støttebeløb på ca. 1 mill.kr. Efter aftale med staten ind- skød Fonden ca. ½ mill.kr. til husets opførelse, mod at staten dækkede hus- lejen. Desuden påtog universitetet sig at dække de udgifter, der normalt må anses for naturlige universitetsopgaver (bygningsvedligeholdelse, varme, el, vand, rengøring og portnerudgifter). Fonden afholdt udgifterne til anskaf- else af inventar m.v. Det gav lidt flere problemer at finde en passende ord- ning for dækning af husets driftsudgif- ter. I de første år efter indvielsen af hu- set opkrævedes således en såkaldt stu- denterhus afgift, der var med til at dække nogle af de løbende driftsudgif- ter. Et væsentlig led i driften og finan- sieringen af huset var endvidere, at de to for studenternes dagligdag væsentli- ge institutioner, Studenternes Spisestu- er og Akademisk Boghandel, fra be- gyndelsen var med i planerne om ind- flytningen i Studenternes Hus. Indtæg- terne fra disse institutioners salg af mad og bøger kom sammen med leje- indtægter til at dække driftsudgifterne. I dag hviler husets drift udelukken- de på indtægter fra Spisestuerne, bog- handel og computersalg.

I 1962 nedsattes en designeret hus- bestyrelse, der fik følgende sammen- sætning: 2 medlemmer udpeget af kon- sistorium, 4 medlemmer af Studenter- rådet og 1 medlem af udpeget af Stu- denterforeningen. Det var opsigtsvæk- kende og første gang i Danmark, at et officielt universitetsorgan sammensat af professorer og studenter ikke bare havde et enkelt eller to, men et flertal af studenter. Men overraskelsen svandt hurtigt ind i erkendelse af det rimelige i, at Studenterhuset blev ledet af studenter.

En af de første opgaver for bestyrelsen var stillingtagen til rummenes udnyt- telse og indretning. En række rum var på forhånd forudbestemt til bl.a. re- staurant og køkken, bar, boghandel, administrations- og mødelokaler til Studenterrådet, Studenterforeningen og huset selv. Tilbage stod at tage be- stemmelse om, hvor der kunne indret- tes opholdsrum, mødelokaler og rum til mere specielle funktioner, motions- og sportsrum, musik m.v.

*

Byggeriet forløb planmæssigt fra 1961. I oktober 1963 holdtes rejsegilde, som foregik i den kommende Stakladen, og den 10. oktober 1964 fandt indvielsen af studentehuset sted. I indvielsen, der blev en stor studenterfest, deltog tronfølgeren prinsesse Margrethe, der få år forinden havde været immatriku- leret ved Aarhus Universitet og boet på kollegium 9. Den officielle indvielse foregik i Stakladen om eftermiddagen, mens aftenen var viet til koncert i au- laen og bal i Stakladen. Efter koncerten i aulaen indviedes tunnelen under Ring- gaden, og ved opgangen ad trappen for enden af tunnelen var udsendt den obligate indvielsessnor, som tronfølge- ren under stor jubel klippede over. Hu- set var indviet.

»Tronfølgeren umiddelbart efter, at hun har klippet silkesnoren over, som spærrede studenternes adgang til Studenternes Hus. At det har mere hende at foretage denne symbolske handling, fremgaar tydeligt. Til venstre for hende staar Thøger Nielsen, til højre rektor Hammershaimb.« (fra Aarhus Stiftstidende, 11. oktober 1964).